

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
διοργανώνει

Μονοήμερη εκδρομή σε μνημεία της περιοχής της Επιδαύρου

Σάββατο 18 Μαρτίου 2023

Κόστος κατ' άτομο: 25 € – φοιτητικό 15 €
(χωρίς φαγητό)

Δηλώσεις συμμετοχής και καταβολές αντιτίμου **ως τις 9 Μαρτίου 2023**
στην κα Σοφία Γιαννιώτη, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, ημέρες Τρίτη,
Πέμπτη και Παρασκευή, ώρες 10:00-14:00, τηλ. 213 213 9556
ή στο chae.secretary@gmail.com

Παράκληση: οι δηλώσεις να συνοδεύονται με την καταβολή του αντιτίμου.
Αριθ. λογαριασμού: Εθνική Τράπεζα: GR 510 1100 800 000 008 067 565 229.
Δικαιούχος: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία
(*τα έξοδα βαρύνουν τον καταθέτη)

Η εκδρομή δεν θα πραγματοποιηθεί εάν δεν συμπληρωθεί ικανός αριθμός ατόμων.
Μέγιστος αριθμός συμμετοχών: 50 άτομα.

Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων στο Λιγουριό

Πρόγραμμα

- 8:00 Αναχώρηση από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48).
- 10:00 Επίσκεψη στη μονή Αγνούντος
- 11:30 Επίσκεψη στο κάστρο της Πιάδας
- 1:30 Επίσκεψη στον Άγιο Ιωάννη Ελεήμονα Λιγουριού
- 2:30 Διάλειμμα για φαγητό στο Λιγουριό
- 4:30 Επίσκεψη στην Κοίμηση Θεοτόκου Λιγουριού
- 5:30 Αναχώρηση για την Αθήνα

Η μονή Αγνούντος

Παρά τις μικρές διαστάσεις της, η αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου μονή Αγνούντος αποτελεί ένα αξιοσημείωτο για την ιστορία της μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής μνημείο. Το καθολικό, κτίσμα των αρχών του 18ου αιώνα, ακολουθεί τον τύπο του μονόχωρου ναού με τρούλλο, ο οποίος εδράζεται ανατολικά και δυτικά επί των τεταρτοσφαιρίων που στεγάζουν τα αντίστοιχα τμήματα του κυρίως ναού. Η συγκεκριμένη λύση, η οποία εφαρμόζεται στη στήριξη του τρούλου της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, υιοθετήθηκε από την οθωμανική αρχιτεκτονική και μέσω αυτής μεταφέρθηκε στο μικρό αργολικό μνημείο. Πρόκειται για μία από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις αντιδανείου στην ναοδομία της περιόδου. Στο εσωτερικό του ναού σώζονται ξυλόγλυπτο τέμπλο του 1713 και τοιχογραφίες του 1759, έργο του Αναγνώστη Παπαδόπουλου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα υπόλοιπα κτίσματα του μοναστηριακού συγκροτήματος, το οποίο είχε έντονα φρουριακό χαρακτήρα, λόγω της γειτνιάσής του με τις ακτές του Σαρωνικού κόλπου.

Το κάστρο της Πιάδας

Η Πιάδα —σήμερα Νέα Επίδαυρος— είναι γνωστή ως τόπος της σύγκλησης της Α΄ Εθνοσυνέλευσης της επαναστατημένης Ελλάδας το 1821, όπου θεσπίστηκε το πρώτο ελληνικό σύνταγμα. Κτισμένος σε φυσικά προφυλαγμένη θέση, με θέα προς τον Σαρωνικό, ο οικισμός της Πιάδας δημιουργήθηκε πιθανότατα στον 7ο–9ο αιώνα, για να παράσχει ασφάλεια στους κατοίκους των παραλίων. Η ιστορία του κατά τους βυζαντινούς χρόνους παραμένει σκοτεινή. Στο προσκήνιο εμφανίστηκε μετά την κατάκτηση της Πελοποννήσου από τους Φράγκους, οπότε εντάχθηκε στο δίκτυο των οχυρωμένων θέσεων της Αργολίδας. Στους επόμενους αιώνες γνώρισε την κυριαρχία των Φράγκων, των Καταλανών, των Φλωρεντινών και των Βενετών, μέχρι την οθωμανική κατάκτηση. Το

κάστρο έχει επιμήκη διάταξη και εκμεταλλεύεται τη φυσική οχύρωση του υψώματος. Διέθετε τείχη στις τρεις πλευρές και πύργο-καταφύγιο στο υψηλότερο σημείο του. Στο εσωτερικό του σώζονται σήμερα τρεις μικροί μονόχωροι ναοί, δύο εκ των οποίων σε ερείπια.

Ό Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων και η Κοίμηση της Θεοτόκου στο Λιγουριό

Ο Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων χρονολογείται στον 12ο αιώνα και είναι ναός σταυροειδής εγγεγραμμένος δικιόνιος. Στην τοιχοποιία του έχει γίνει εκτεταμένη χρήση αρχαίων αρχιτεκτονικών μελών από το Ασκληπιείο της Επιδαύρου, αλλά και κεραμοπλαστικών κοσμημάτων. Ο νάρθηκας αποτελεί μεταγενέστερη προσθήκη. Ο ναός έχει υποστεί διάφορες μετασκευές, κυρίως στον τρούλλο. Πρόσφατα έχει αποκατασταθεί. Στο πλαίσιο του έργου αυτού αναστηλώθηκε το μαρμάρινο βυζαντινό τέμπλο και συντηρήθηκε το μαρμάρινο βυζαντινό δάπεδο.

Ο ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου χρονολογείται βάσει κτητορικής επιγραφής στο 1701, δηλαδή κατά την Β΄ Ενετοκρατία της Πελοποννήσου. Ο τύπος του ναού είναι σταυροειδής εγγεγραμμένος, με επιμηκυσμένα γωνιακά διαμερίσματα που χωρίζονται από την κατά μήκος κεραία του σταυρού με τοξοστοιχίες. Έτσι, δίδεται στον εσωτερικό χώρο η εντύπωση της τρίκλιτης βασιλικής. Ο συνδυασμός της δρομικής κάτοψης και του σταυροειδούς τύπου, που συνδυάζει τα λειτουργικά πλεονεκτήματα της πρώτης με τις αισθητικές και συμβολικές αρετές του δευτέρου, είναι συνήθης σε μεταβυζαντινούς ναούς. Όλες οι επιφάνειες φέρουν ζωγραφικό διάκοσμο που ανήκει στη φάση της κατασκευής του ναού.

Φορέας προστασίας των μνημείων: Εφορεία Αρχαιοτήτων Αργολίδας (efaarg@culture.gr).